

RASEBORG
RAASEPORI

RASEBORGFI

~

UTVÄRDERINGS- BERÄTTELSE 2021

Innehållsförteckning

	Rekommendationer	3
1	Revisionsnämnden	4
2	Förverkligandet av de verksamhetsmässiga målsättningarna	5
2.1	Koncerntjänster	7
2.1.1	Stadsutveckling	7
2.2	Social- och hälsovårdssektorn	7
2.3	Bildningssektorn	8
2.4	Tekniska sektorn	9
2.4.1	Avfallsnämnden	10
2.5	Raseborgs Vatten	11
3	Uppföljning av utvärderingsberättelsen för år 2020	11
4	Raseborgs ekonomiska utveckling	15
4.1	Den ekonomiska utvecklingen under ekonomiplaneperioden	16
4.2	Balansering av ekonomin enligt kommunallagen	17
5	Personal	17
6	Sammanfattning	18
7	Underskrifter	19

Rekommendationer

Rekommendation	Sektor
Revisionsnämnden rekommenderar att staden slutför formuleringen av processbeskrivningarna eftersom de är en central del av att försäkra fungerande processer samt stöder interna kontroller.	Alla
Revisionsnämnden rekommenderar att stadens nya strategi förstärks samt att anvisningar och planer (Marknadsföringens verksamhetsplan, varumärkesanvisningar, digital strategi osv) som är kopplade till strategin slutförs redan under början av den nya strategiperioden.	Koncerttjänster
Revisionsnämnden rekommenderar att staden fortsätter att prioritera bekämpandet av den ökande arbetslösheten.	Social- och hälsovårdssektorn
Revisionsnämnden rekommenderar att man gör allt man kan för att lösa problemet med rekrytering till sektorn.	Social- och hälsovårdssektorn
Revisionsnämnden rekommenderar att man mer och mer måste uppmärksamma barn och ungas ökade symptom på ohälsa. Att säkerställa tillräckliga resurser för skolpsykologer är kritiskt.	Bildningsavdelningen
Revisionsnämnden rekommenderar att det strategiska målet att bli koldioxidneutral tills 2035 tas seriöst samt att tillräckliga resurser allokeras till de investeringar som krävs för att förverkliga målet.	Tekniska sektorn
Revisionsnämnden rekommenderar att investeringsprojekt granskas kritiskt och med jämna mellanrum. Projekt som inte går att förverkliga med de resurser som finns inte sätts med i budgeten år efter år.	Tekniska sektorn
Revisionsnämnden rekommenderar att personalens välmående fortsätter att tas hand om, och att personalresurser hålls på en tillräcklig nivå för att säkra kontinuiteten inom sektorn.	Tekniska sektorn
Revisionsnämnden rekommenderar att högsta prioritet sätts på det växande behovet av sanering av avloppssystemen och att förverkligandet av saneringsplanen genomförs så snabbt som möjligt efter att den färdigställts i samarbete med stadens övriga verksamhetsområden. Att hitta hållbara finansieringslösningar för de växande saneringsbehoven måste också prioriteras.	Raseborg Vatten
Revisionsnämnden rekommenderar fortsatta åtgärder för att bibehålla stadens ekonomiska jämvikt.	Alla
Revisionsnämnden rekommenderar aktiv bevakning av ekonomi samt anpassningsåtgärder och strukturreformer för att upprätthålla den ekonomiska utvecklingen	Alla

1 Revisionsnämnden

Revisionsnämnden som valdes för fullmäktigeperioden 2021–2024 har följande sammansättning:

Ordinarie:	Ersättare:
Reija Mettovaara	Kerstin Gottberg
Ragna-Lise Karlsson	Sebastian Stark
Ann-Christine Forsell	Dennis Barman
Ann-Katrin Bender	Johanna Lind
Pirjo Rautiainen	Holger Wickström
Lennart Nybergh	Tiina Kinnunen
Jussi Karhila	Hannu Rantala
Janne Lönnqvist	Hanna Pirttinen
Ulf Höglund	Tatu Tyni

Som ordförande fungerade Reija Mettovaara och som viceordförande Ragna-Lise Karlsson.

I kommunallagens 121 § stadgas följande gällande revisionsnämndens uppgifter:

”Fullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga”.

Revisionsnämnden har under året hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika utvalda enheter. Under räkenskapsperioden har revisionsnämnden sammankommit 10 gånger.

Revisionssamfundet BDO Audiator Ab har skött den lagstadgade revisionen med Helge Vuoti, OFGR, som ansvarig revisor.

2 Förverkligandet av de verksamhetsmässiga målsättningarna

Det ekonomiska utfallet för räkenskapsperioden var ett överskott om 7,6 milj. euro jämfört med +2,2 milj. euro i den ändrade budgeten och +0,3 milj. euro i den ursprungliga budgeten. De främsta orsakerna till den positiva budgetavvikelsen är skatteintäkterna som överskred budgeten med 4 milj. euro och statens stödåtgärder till kommunerna för hanteringen av Corona-pandemin. Stöden till Raseborg var i storleksordningen 4 milj. euro. Samtidigt kan man notera att vårdskulden för specialsjukvården som ackumulerats under coronapandemin inte ännu börjat uppluckras. Vårdskulden på HNS-området ligger på samma nivå som förra året. Också i Raseborg var specialsjukvårdens utfall 2,1 milj. euro bättre än det förväntade. Rörelsekostnaderna översteg den ursprungliga budgeten med 1,6 milj. euro, men underskred den förändrade budgeten med 1,6 milj. euro. Coronapandemin påverkan på verksamheten under räkenskapsperioden 2021 och det syns i uteblivna inkomster, men också i lägre kostnader. De av corona orsakade kostnaderna är koncentrerade till Social- och hälsovården, och de kostnaderna har staten hjälpt till att täcka, som tidigare beskrivits.

Revisionsnämnden noterar med tillfredsställelse att det ackumulerade underskottet i stadens balansräkning har täckts till följd av det starka resultatet för räkenskapsperioden. Det ackumulerade överskottet i bokslutet 2021 är 6,4milj. euro, vilket betyder att stadens ekonomi enligt kommunlagen är i balans och hotet att bli en kriskommun har avvärijts.

Enligt revisionsnämnden är det dock viktigt, att då man analyserar stadens ekonomiska situation notera, att de bakomliggande faktorerna till det starka resultatet även under den gångna räkenskapsperioden till stor del var externa faktorer, vilka hjälpte att avvärja hotet om att klassas som kriskommun. Om resultatet för 2021 jämförs med 2020 kan det på verksamhetsbidragsnivå konstateras att verksamhetsbidraget år 2021 var -173,2 milj. euro jämfört med -171,0 milj. euro år 2020. Verksamhetsbidraget visar hur stor del av kostnaderna i driftsekonomin som bör täckas av skatteintäkter och statsandelar. Det kan således konstateras att stadens verksamhet under räkenskapsåret 2021 har varit mer beroende av skatteintäkter och statsandelar än året innan. I detta sammanhang är det också värt att notera att statens coronastöd år 2021 bokfördes som verksamhetsintäkt, vilket förbättrade verksamhetsbidragen, medan coronastödet 2020 betalades ut till kommunerna som en del av statsandelarna och därmed inte påverkade verksamhetsbidraget. Enligt revisionsnämndens bedömning är verksamhetsbidraget, efter att ha rensats på corona relaterad poster ännu svagare än det presenterade i jämförelse med utfallet för 2020. Enligt revisionsnämnden är det därför av största vikt att genomföra effektiviseringsåtgärder och strukturreformer för att uppnå en långsiktig ekonomisk balans i enlighet med kommunallagen. Revisionsnämnden konstaterar att med den kommande välfärdsreformen kommer stadens inkomsts- och utgiftsbas att minskas avsevärt. Detta innebär också att de potentiella objekten för effektiviseringsåtgärder och strukturreformer kommer att minskas avsevärt från nuvarande nivå vilket i sin tur betyder att det relativa justeringstrycket per återstående funktion ökar. I och med välfärdsreformen kommer även stadens skattebas att minskas när den nuvarande beskattningsrätten i framtiden kommer att delas mellan kommunen och välfärdsområdet. Stadens skattesats ligger redan över det nationella medeltalet så det finns knappast plats för ytterligare förhöjning av skattesatsen. Den höga skattesatsen kan vara en faktor som bromsar inflyttningen.

Revisionsnämnden konstaterar att tillgången på biodrivmedel (biodiesel och gas) på stadens område bör förbättras för att stöda stadens strategiska mål om koldioxidneutralitet. Nämndens uppfattning är att bristen på tillgång till biobränsle är en begränsande faktor i samband med genomförandet av olika

anskaffningar. Att förbättra tillgången till biobränslen skulle också kunna bidra till att uppnå det strategiska målet genom att använda mer ekologiska bränslen i stadens fordon. Revisionsnämnden föreslår att staden med sina insatser eftersträvar att främja tillgången på biodrivmedel i stadens område genom att samarbeta med distributörer som är verksamma inom området. Enligt revisionsnämndens uppfattning har utarbetandet av processbeskrivningarna ännu inte slutförts.

Revisionsnämnden rekommenderar att processbeskrivningarna slutförs eftersom de är en mycket viktig del av säkerställandet av funktionella processer samt stöder den interna kontrollen.

Driften

Stadens verksamhetsbidrag var -173,2 milj. euro mot -179,0 milj. euro i den ändrade budgeten som således underskreds med 5,8 milj. euro.

Överskridningar av nettokostnader noteras inom Vård i hemmet och stödtjänster 134 tusen euro (1,4%), Dygnet runt boende 234 tusen euro (1,8%) och Sysselsättningstjänster 116 tusen euro (2,7%).

Specialsjukvårdens/Bet.andel och övriga specialistsjukvårdens utfall var 2,1 milj. euro bättre än beräknat, Mätning- och fastighetsbildningen 0,94 milj. euro bättre än beräknat och Utrymmesförvaltningen 0,31 milj. euro bättre än beräknat.

Sektorerna totalt har alla hållit sig inom de givna budgetramarna.

Investeringar

Investeringarna var budgeterade till 12,5 milj. euro (netto) medan utfallet blev 10,5 milj. euro och därmed 2 milj. euro under budget. Utvidgningen av ledningsnätverket till bostads- och industriområden kan lyftas fram bland investeringarna. Investeringens utfall blev 321,7 tusen euro större än budgeterat

Upplånings förverkligande

Stadens lånestock hade budgeterats att öka med ca 3,0 milj. euro till totalt 113,5 milj. euro medan utfallet blev en ökning om 0,73 milj. euro till totalt 111,2 milj. euro. Stadens lånebörda är därmed vid bokslutet 2021 4 047 €/inv och är 599 € högre än landets medeltal 3 448 €/inv (2020). Koncernens lånebörda vid slutet av året var 5 093 €/inv, medan landets genomsnitt var 7 457 €/inv år 2020.

Således kan konstateras att lånebördan för moderkommunens del överskrider landets genomsnitt medan koncernens lånebörda ännu ligger under landets medeltal. Lånestockens tillväxt har varit måttlig, vilken också i fortsättning bör eftersträvas.

Invånarantalet

Vid bokslutstidpunkten är stadens invånarantal 27 481 personer, medan siffran året innan var 27 530, 27 554 år 2019 och 27 626 år 2018. Antalet invånare har fortsatt att minska, och minskningen har accelererat något sedan 2020. I den nuvarande budget-ekonomiplanen förväntas antalet invånare öka till 27 750 år 2024. Revisionsnämnden noterar att antalet födda som presenteras i bokslutet, 224 barn, är positivt och instämmer i att man måste öka insatserna för att behålla antalet invånare och även öka inflyttningen till staden.

2.1 Koncerntjänster

Verksamhetsbidraget blev -7,92 milj. euro mot ursprungligen budgeterade -8,14 milj. euro och -8,59 milj. euro i den ändrade budgeten. Verksamhetsbidraget var således 0,67 milj. euro bättre än i den ändrade budgeten. De verksamhetsmässiga målsättningarna är i stort sett uppfyllda. Budgetutfallet har enligt revisionsnämndens mening redogjorts sakenligt för i bokslutsdokumentet.

Genomförandeplanen för stadens digitala strategi pågår fortfarande på grund av brist på resurser och kompetens.

Marknadsföringens verksamhetsplan och varumärkesanvisningar, vilka baseras på strategin, har ännu inte slutförts. Man arbetar just nu med stadens nya strategi, men riktlinjer relaterade till den tidigare nämnda strategin är ännu på hälft. Revisionsutskottet drar slutsatsen att det skulle vara lämpligt att de riktlinjer och regler som är kopplade till strategin slutförs i början av strategiperioden, så att de bidrar till genomförandet av strategin.

Revisionsnämnden rekommenderar att stadens nya strategi förstärks samt att riktlinjer och planer (marknadsföringens verksamhetsplan, varumärkesanvisningar, digital strategi osv) som är kopplade till strategin slutförs redan under början av den nya strategiperioden.

2.1.1 Stadsutveckling

Verksamhetsbidraget för utvecklingsavdelningen visar på -1,49 milj. euro, vilket är 0,28 milj. euro bättre än i den ändrade budgeten. Underskridningen förklaras av lägre kostnader än förväntat samt att stöden var större än det budgeterade. En stor del av målen har åtminstone delvis uppfyllts eller påbörjats, en del har förhindrats som följd av pandemin.

Revisionsnämnden konstaterar att det är positivt att arbetet med affärsstrategin har påbörjats. Med hänvisning till rekommendationen från förra året noterar revisionsnämnden också positivt att institutionens verksamhet har omorganiserats under perioden genom att personalen delats upp i tre team. Dessutom har kulturen överförs till fritidssektorn.

2.2 Social- och hälsovårdssektorn

Social- och hälsovårdssektorn uppvisar som helhet ett verksamhetsbidrag på -111,87 milj. euro mot -112,4 milj. euro i den ursprungliga budgeten och -114,0 milj. euro i den ändrade budgeten. Detta innebär en underskridning om 2,26 milj. euro jämfört den ändrade budgeten. Enligt uppgifterna i bokslutet hörde 3,0 milj. euro till corona relaterade kostnader, medan det statliga coronastöd som tagits emot var 3,85 milj. euro. Budgetunderskridningen påverkades även av att specialsjukvårdens utfall var 2,1 milj. euro bättre än beräknat, vilket beror på det bokförda överskottet hos HNS, som också till stor del påverkades av det statliga coronastödet.

Enligt uppgifterna i bokslutet har rekryteringssvårigheterna som identifierats i förra utvärderingsberättelsen fortsatt, när det gäller personal till bäddavdelningen, barn- och familjearbete samt socialarbetare. Även i tandvården finns rekryteringsutmaningar vilket har lett till upp till 8 månader långa köer. På grund av personalbristen har man varit tvungen att minska antalet platser på bäddavdelningen. Den dåliga tillgången på personal inom hemtjänsten har lett till en flaskhals då i antalet patienter samtidigt ökar.

Revisionsnämnden noterar med oro rekryteringssvårigheterna i branschen, vilket också bidrar till en ökad arbetsbörda för den befintliga personalen. Enligt revisionsnämnden har det i branschen redan skett att personal sagt upp sig på grund av den alltför stora arbetsbördan. Det skulle behöva prioriteras att hitta en lösning på rekryteringssvårigheterna och den alltför stora arbetsbördan.

Raseborgs sjukhus profil ändrades under 2020, men enligt uppgifterna i bokslutet är det fortfarande för tidigt att säga i vilken omfattning förändringen kommer att påverka verksamheten och kostnaderna. För att förbättra vårdkedjorna har investeringar under perioden gjorts i kund- och patientvägledning och i planeringen av en ny enhet inom äldreomsorgen. Enheten kommer att förverkligas 2022 med målsättningen att på ett bättre sätt säkerställa att rätt patient är på rätt plats och därmed minska överbelastningsdagarna.

Revisionsnämnden uppmärksammar att symtomen på psykiskt illamående hos barn och ungdomar återspeglas i ökat narkotikamissbruk, ångest och självskadebeteende. Under räkenskapsperioden lyckades man vända trenden så att antalet omhändertagna barn i familjevården är högre än inom institutionsvården. Revisionsnämnden konstaterar att Ankarverksamheten som skulle anordnas i samarbete mellan kommunen, skolan och polisen inte inleddes under 2021 som planerat. Detta berodde på resursproblem inom polisen. Verksamheten är nu i stället planerad att dra i gång under våren 2022. Revisionsnämnden anser att starten av Ankarverksamheten är bra och hoppas att detta kommer att ha inverkan på det ökande psykiska illamåendet bland unga och förebygga efterföljder av dessa.

Coronapandemin har skjutit upp invånarnas vårdbesök, vilket i bokslutet för 2020 beräknades ha orsakat en vårdskuld på 1,7 miljoner euro. Baserat på HNS:s data hade man inte kunnat korta av vårdköerna under räkenskapsperioden 2021. Revisionsnämnden uttrycker sin oro över den svåra personal- och rekryteringssituation som presenteras i bokslutet, vilket kommer att kompliceras ytterligare av den oundvikliga upplösningen av vårdskulden förr eller senare.

Revisionsnämnden konstaterar att år 2021 samlade specialvården ihop 344 bötesdagar. Kostnaden för bötesdagarna 2021 var 375,6 tusen euro, medan motsvarande belopp 2020 var 31,2 tusen euro, ökningen har därmed varit anmärkningsvärd.

Arbetslösheten har sjunkit sedan förra året från 11,5% år 2020 till 10,6% år 2021. År 2019 var arbetslösheten 8,4%. Anslaget för stadens arbetsmarknadsstöd höjdes med 0,4 miljoner euro, trots detta överskreds budgeten med 0,29 miljoner euro. Antalet långtidsarbetslösa fortsätter att stiga. I slutet av år 2021 var det nationella medeltalet 7 % (2020: 7,8%). Revisionsnämnden konstaterar att stadens arbetslöshetsgrad överskrider det nationella medeltalet avsevärt.

Revisionsnämnden rekommenderar fortsättningsvis att staden starkt prioriterar åtgärder mot den ökande arbetslösheten.

Revisionsnämnden rekommenderar att man fokusera på att lösa sektorns rekryteringsproblem.

2.3 Bildningssektorn

Årets verksamhetsbidrag var 97,8 % av det budgeterade, dvs -60,7 milj. euro och höll sig således inom budgetramarna. Under perioden gjordes en budgetändring som minskade anslagen netto +256,5 tusen euro, trots det höll man sig inom budgetramarna. Till pandemin relaterat beviljades bildningen statsunderstöd på totalt 0,64 miljoner euro, medan försäljnings- och hyresintäkterna på grund av pandemin uppskattas till 0,56 miljoner euro. Det positiva utfallet har också påverkats av att

de negativa effekterna till följd av lagändringarna varit mindre än man väntat samt de betydande inbesparingar som det nya skoltransportavtalet har bidragit med.

Regeringens restriktioner för att förebygga pandemin har haft en betydande inverkan på bildningssektorns funktioner. Enligt revisionsnämnden har man under de exceptionella förhållandena organiserat de lagstadgade tjänsterna på ett bra sätt och de fastslagna målen har uppnåtts relativt väl. Revisionsnämndens uppfattning är att den tidigare överkapaciteten inom småbarnspedagogiken utjämnats varvid förhållandet mellan utbud och efterfrågan numera är på en bättre nivå. Enligt uppgifterna i bokslutet är behovet av daghemsplatser i hela staden för närvarande stort.

Pandemin har fortsatt ha en betydande inverkan på kostnader på den grundläggande utbildningen. Av de coronabidrag som beviljades år 2020 användes 317 tusen euro för att täcka de lönekostnader som orsakats av pandemin.

Revisionsnämnden konstaterar att antalet elever i stadens skolor minskade från 2 606 till 2 555. Antalet elever har även tidigare år sjunkit. Enligt revisionsnämnden visar framtida prognoser att antalet elever kommer att fortsätta minska även framöver, vilket sätter press på strukturreformåtgärder i skolnätverket, i vilka bör beaktas även regionala utvecklingstrender.

Revisionsnämnden anser det vara positivt att den finländska modellen för hobbyverksamhet har följts. I samarbete med olika organisationer har klubbverksamhet anordnats i skolorna och en plan för kulturfostran som omfattar hela bildningsverksamheten har upprättats.

Fritidsenheten överskred budgeten med 8 000 euro, även om ett ytterligare anslag på 185,7 tusen euro beviljats. Verksamheten har begränsats av coronarestriktioner, vilket resulterat i att hyres- och inträdesavgifter uteblivit.

På hösten kunde kulturinstitutet övergå till närundervisning igen efter våren och i samband med det minskades kursutbudet. Institutets kursprogram delades inte ut i år i pappersform till hemmen, utan publicerades endast på internet. Revisionsnämnden uppfattning är att detta begränsade invånarnas tillgång till information om verksamheten, vilket ledde till lägre deltagarantal och därmed lägre intäkter. Revisionsnämnden tycker att det är viktigt att framföra information om institutets verksamhet på ett sådant sätt att så stor del av målgruppen som möjligt nås av den.

Enligt revisionsnämndens uppgifter finns det för närvarande tillräckliga resurser för skolkuratorer, men psykologtjänsten har inte tillsatts. Revisionsnämnden betonar vikten av att tillsätta psykologtjänsten för att kunna hjälpa elever med de psykiska symtom som orsakas till följd coronaviruset.

Revisionsnämnden rekommenderar att man mer och mer måste uppmärksamma barn och ungas ökade symptom på psykisk ohälsa. Att säkerställa tillräckliga resurser för skolpsykologer är kritiskt.

2.4 Tekniska sektorn

Tekniska sektorns ekonomiska utfall var 1,5 milj. euro bättre än budgeterat då verksamhetsbidraget slutade på +4,2 milj. euro. Överlag har verksamheten i stort förlöpt utan större avvikelser. Fastighetsförsäljningen var betydligt bättre än budgeten, och översteg den med 0,83 milj. euro.

Det goda resultatet för räkenskapsperioden härrör från försäljning av fastigheter och den positiva vändningen i försäljningen av tomter. Efterfrågan på tomter, särskilt i Ekenäsregionen, är så stor att produktionen av tomter till och med begränsar efterfrågan. Efterfrågan på bygglov har också varit stor. Enligt revisionsnämnden är det viktigt att ett tillräckligt utbud på tomter säkerställs bland annat

genom tillräckliga personalresurser. Framgången i försäljningen av tomterna kommer att ha en positiv inkomstpåverkan och bidra till en positiv utveckling av skatteintäkterna under de kommande åren.

Antalet anställda i den tekniska verksamheten har minskat under tidigare år, vilket har lett till underbemanning och rekryteringsbehov nu. Ett särskilt behov finns på planeringssidan, där två personer har sagt upp sig och rekryteringen har visat sig vara utmanande. Enligt revisionsnämnden bör tillräckliga personalresurser säkerställas för att få uppgifterna korrekt utförda och undvika överbelastning.

Den snörika vinter ökade kostnaderna för vinterunderhållet. Den största effekten av pandemin inom den tekniska sektorn var kosthållet då restriktionerna ledde till ett bortfall på ~0,295 milj. euro intern fakturering, å andra sidan sjönk kostnaderna både för kosthåll och städning. Till följd av pandemin beslöt tekniska nämnden att bevilja företag och föreningar i stadens byggnader hyresfritt för mars-juni, vilket resulterade i en utebliven inkomst på ~30 000 euro. Försäljningen av skog genererade 0,4 miljoner euro, vilket var 50 000 euro högre än beräknat. För mätning- och fastighetsbildningens del överskreds målet för antalet överförda tomter. Antalet realiserade överförda tomter var 15 medan det fastställda målet var 8. Objekt i fastighetsportföljen har också sålts. Bruttoförsäljningen av fastigheter uppgick till cirka 3,1 milj. euro, realisationsvinsten ~2,4 milj. euro medan den beräknade realisationsvinsten var 1,55 milj. euro. De externa hyresintäkterna ökade med 50 000 euro från 2020. Förnyelsen av fastighetsleasingen resulterade i 0,18 milj. euros inbesparingar 2021.

Stadens strategiska mål är att vara koldioxidneutralt 2035. Energi- och klimatprogrammet godkändes i början av 2021. Målet för den tekniska sektorn är att spela en aktiv roll för att uppnå målen för en koldioxidneutral kommun, genom att till exempel sätta fokus på energieffektiva lösningar i samband med renoveringar. Revisionsnämnden påpekar att för att uppnå de strategiska målen om koldioxidneutralitet och genomföra energi- och klimatprogrammet är det viktigt att tillräckliga resurser, inklusive stödfunktioner, utbildning och rådgivning, säkerställs för det ytterligare arbete, som orsakas av projekt som stöder uppnåendet av dessa mål.

För hanteringen av saneringsskulden i stadens fastigheter tilldelas årligen anslag i driftsbudgeten. En fastighetsstrategi har antagits, där fastigheterna klassificeras efter stadens behov, vilket också styr vilka fastigheters saneringsprojekt som prioriteras. Under perioden har stadens fastigheter renoverats och underhållsskulden anses därför inte ha ökat. Tillståndet på staden fastigheter anses vara hyfsat.

Enligt revisionsnämnden framskrider vissa investeringsprojekt inte i tillräcklig takt framåt, vilket leder till att tidtabellerna inte håller.

Revisionsnämnden rekommenderar att det strategiska målet att bli koldioxidneutral tills 2035 tas seriöst samt att tillräckliga resurser allokeras till de investeringar som krävs för att förverkliga målet.

Revisionsnämnden rekommenderar att investeringsprojekt granskas kritiskt och med jämna mellanrum. Projekt som inte går att förverkliga med de resurser som finns inte sätts med i budgeten år efter år.

Revisionsnämnden rekommenderar att personalens välmående fortsätter att tas hand om, och att personalresurser hålls på en tillräcklig nivå för att säkra sektorns kontinuitet.

2.4.1 Avfallsnämnden

Avfallsnämndens verksamhetsbidrag var 62 000 euro och understeg det uppskattade med 2 000 euro.

Avfallslagen har förnyats under 2021. Den nya lagen ställer högre krav på avfallshanteringsmyndigheterna vilket leder till en ökad arbetsbörda. Med de resurser som i dagens läge finns måste uppgifterna sättas i prioritetsordning, vilket betyder att alla uppgifter eventuellt inte blir gjorda. Till följd av detta har resurseringen av en ny avfallsövervakare inletts. Revisionsnämnden konstaterar att de ökade kraven på avfallshantering handlar om miljövänlig avfallshantering och därmed också stödjer stadens strategiska mål. För att uppfylla de nya kraven och organisera en mer miljövänlig avfallshantering är det viktigt att se till att det finns tillräckliga personalresurser tillgängliga för verksamheten.

2.5 Raseborgs Vatten

Räkenskapsperiodens överskott blev ~0,525 milj. euro, vilket är 0,15 milj. euro bättre än budgeterat. Den sålda vattenmängden är 1 370 635 m³, medan den pumpade vattenmängden uppgick till 1 645 577 m³, vilket ger en skillnad på 16,7% (2020: 22,4 %). Under året har två större investeringar inletts, vilka slutförs under 2022. Dessutom har sammanlänkings- och underhållsarbete utförts. Kvaliteten på bruksvatten och avloppsvatten har övervakats enligt plan och kvalitetskraven har uppfyllts.

Enligt den information som revisionsnämnden fått, belastas avloppssystemet av stora mängder inträngande vatten, vilket belastar reningsverkens verksamhet, vilket också ökar kostnadsbördan för rening.

Revisionsnämnden rekommenderar att det högsta prioritet sätts på det växande behovet av sanering av avloppssystemen och att förverkligandet av saneringsplanen genomförs så snabbt som möjligt efter att den färdigställts i samarbete med stadens övriga verksamhetsområden. Att hitta hållbara finansieringslösningar för de växande saneringsbehoven måste också prioriteras.

3 Uppföljning av utvärderingsberättelsen för år 2020

Sektor	Rekommendation	Status	Motivering
Alla sektorer	Staden har tagit i bruk IMS-programvaran för att följa upp processbeskrivningar. Revisionsnämnden rekommenderar att staden formulerar ändamålsenliga processbeskrivningar och i processernas formulering även beaktar att det finns utsedda inhoppare för de olika uppgifterna och att dessa har behövliga kunskaper för att utföra uppgiften i fråga för att minska processernas sårbarhet.	Ännu aktuell	Målet är att nyckelprocesserna ska ha identifierats under 2021 och beskrivits till sommaren 2022
Alla sektorer	Revisionsnämnden rekommenderar att staden fastställer en informationsplan. Behovet av en informationsplan har	Klar	

	på en allmän nivå accentuerats under rådande Corona-pandemi, även om staden enligt revisionsnämndens åsikt lyckats väl med informationen gällande Coronan.		
Alla sektorer	Enligt revisionsnämndens mening kunde samarbetet mellan förtroendevalda och tjänstemän ytterligare utvecklas för att klargöra linjedragningar och utveckla ömsesidigt förtroende. Inför en ny fullmäktigeperiod kunde man öka på skolningen för de förtroendevalda om deras uppgifter och arbetssätt, t.ex. i form av e-skolning.	Under arbete	Enligt revisionsrättens uppfattning har samarbetet förbättrats. Coronaviruset har hämmat utbildningen av nya förtroendevalda.
Koncerttjänster	Revisionsnämnden rekommenderar att marknadsföringsstrategin samt marknadsföringen överlag borde vara kopplad till stadens strategi och något man tydligt, med konkreta åtgärder, satsar på för att locka såväl invånare som företag till staden. Utvecklingen av näringslivet bör enligt revisionsnämndens mening vara en del av marknadsföringsstrategin.	Klar	Staden har tagit fram en marknadsföringsstrategi för perioden 2021–2023
Utvecklingsavdelningen	Revisionsnämnden framför som sin åsikt att eftersom utvecklingsavdelningens arbetsområde är brett och mångfacetterat, borde man för utvecklingsavdelningens arbete formulera konkreta och mätbara mål, vilka har koppling till stadens strategi och marknadsföringsstrategi. Revisionsnämnden rekommenderar att resurserna allokeras på ett möjligast ändamålsenligt vis samt att man efteråt kan utvärdera i vilken utsträckning man lyckats uppnå de uppsatta målen och på basen av detta	Förverkligat	Ansvarsfördelningen inom utvecklingsavdelningen har ändrats. Enligt stadsstyrelsens svar kommer ett tydligare mål för institutionen att definieras.

	bestämma över kommande resursallokering.		
Social- och hälsovårdssektorn	Revisionsnämnden rekommenderar att man inom social- och hälsovårdssektorn genom synar sina rutiner för avtalsuppföljning med syftet att säkerställa att stadens avtalspartner följer de avtal och avtalsvillkor som ingåtts.	Förverkligat	Avtal har överförts till att göras elektroniskt, vilket gör det lättare att övervaka och uppdatera dem. Säkerställande och kontroll av köptjänsternas avtalsenliga överensstämmelse utförs kontinuerligt.
Social- och hälsovårdssektorn	Revisionsnämnden rekommenderar att staden starkt prioriterar bekämpandet av den ökande arbetslösheten.	Under arbete	Pandemins efterdyningar är stora och målinriktat arbete görs för att minska arbetslösheten. Tillsammans med Hangö stad har staden deltagit i det kommunala sysselsättningsexperimentet för perioden 1 mars 2021 till 30 juni 2023.
Bildningssektorn	Revisionsnämnden rekommenderar att i stadens välfärdsplans åtgärdsprogram beaktas bekämpandet av ökat våld och hot inom bildningen för att råda bot på detta samt att åtgärdsprogrammet färdigställs snarast. Vidare poängterar revisionsnämnden vikten av skolpsykolog- och skolkuratorsuppgifternas viktiga roll i hanteringen av fall av våld och hot inom bildningen och därmed vikten av att utveckla denna helhet.	Ännu aktuell	En plan för välmående utvecklas. I läsårsplan har skolorna varit göra en plan för hur man ska lösa situationer med våld och hot och vilka är olika aktör ansvarsområden
Tekniska sektorn	Revisionsnämnden rekommenderar att man fortsätter vidta åtgärder för att hantera inomhusluftsproblemen i stadens fastigheter samt att vidta nödvändiga åtgärder för att saneringsskulden inte ska öka.	Under arbete	Fastigheterna hålls inom gränserna för de anslag som tilldelats, och stadens fastighetsstrategi syftar till att förbättra effektiviteten i användningen av fastighetsbeståndet. En arbetsgrupp har inrättats för inomhusluftfrågor.
Tekniska sektorn	Revisionsnämnden rekommenderar att man som en del av stadens energieffektivitets- och klimatmål överväger installation av solpaneler i samband med större grundrenoveringar och nybyggen i de fall var detta är ekonomisk försvarbart.	Förverkligat	I nybyggen och grundrenoveringar övervägs installation av solpaneler.

Avfallsnämnden	Revisionsnämnden rekommenderar att staden arbetar för att förnybar diesel, lämpad för tunga fordon finns tillgänglig på dess verksamhetsområde, t.ex. genom att beakta detta i sina upphandlingar som ett kvalitetsvillkor.	Ännu aktuell	Avfallsnämnden stödjer rekommendationen om förnybar diesel. Rosk 'n Roll har skapat en plan för ibruktagandet av förnybara bränslen, och för närvarande verkställs bolagets beslut i alla deras avtal. Tillsvidare kan förnybara bränslen inte införas i alla regioner då det saknas distributionspunkter. Det finns inga distributionsställen i västra Nyland där förnybart bränsle för tunga fordon är tillgängligt.
Avfallsnämnden	Revisionsnämnden rekommenderar att staden utreder möjligheterna att utvidga Hinku-arbetet att även inkludera avfallsnämndens samarbete med Rosk 'n Roll Ab för att utveckla miljömedvetenheten i avfallshanteringen.	Förverkligat delvis	Även om avfallskommitténs samarbete med Rosk 'n Roll inte ingår i Hinku-arbetet, strävar Avfallsverket och Rosk'n Roll efter att minska miljöpåverkan och öka miljömedvetenheten. Miljöpåverkan beaktas redan när ett avfallsbolag upphandlar sina distributionstjänster i enlighet med upphandlingslagen.
Avfallsnämnden	Revisionsnämnden rekommenderar att staden förutsätter bättre information om hur avfallshanteringens hela hanteringskedja fungerar.	Förverkligat	Avfallsnämnden stödjer revisionsnämndens rekommendation och presenterar förslaget för avfallshanteringsbolaget.
Raseborgs Vatten	Revisionsnämnden rekommenderar att skyddsplaner uppgörs med det snaraste för alla stadens vattentäkter, och att skyddsplanerna uppdateras vid behov.	Förverkligat	För alla grundvattenområden har det 2013 skapats en gemenskap skyddsplan, vilket betyder att alla vattentäkter har en planen.
Raseborgs Vatten	Revisionsnämnden rekommenderar att Raseborgs Vatten på sin hemsida bättre kommunicerar avloppsvattenverkens miljökrav och den uppnådda reningen. Samtidigt kan Raseborgs Vatten upplysa invånarna om att reningsverkens funktionsprincip går ut på att minska vattnets syreförbrukning och avlägsna fosfor och kväve, samt slam. Alla andra lösliga ämnen avlägsnas inte i processen.	Förverkligat	Raseborg Vatten publicerar på sin hemsida en sammanfattning av rengöringsresultat och krav https://www.raseborg.fi/boende-och-miljo/raseborgs-vatten/vattenkvalitet/ För att förbättra kommunikationen och informera invånarna kan webbplatsen enligt revisionsnämndens rekommendation uppdateras med uppgifter om reningsverkens funktionsprincip och förklara vad som tas bort under processen.
Koncerttjänster	Revisionsnämnden rekommenderar att staden vidtar strukturella åtgärder för att förbättra ekonomin	Ännu aktuell	Staden kommer att fortsätta att utveckla processer i syfte att effektivisera och digitalisera

	genom åtgärder, vilka även har en effekt på verksamhetsbidragsnivå.		processer när det anses lämpligt.
Koncerttjänster	Revisionsnämnden rekommenderar vikten av en aktiv och fungerande ekonomistyrning och -uppföljning samt strukturella åtgärder för att upprätthålla den goda resultatutveckling som uppvisats i bokslutet för år 2020.	Ännu aktuell	Staden fortsätter att utveckla ekonomiska förvaltningsprocesser. Med bättre och smidigare rapporteringsverktyg är målet att effektivisera processer och därmed säkerställa att rätt information finns tillgänglig vid rätt tidpunkt.

Sammantaget kan konstateras att Revisionsnämndens rekommendationer tagits i beaktande.

4 Raseborgs ekonomiska utveckling

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Landet 2020
Verksamhetskostnader, €/inv	6002	6071	6443	6893	6686	6686	6915	6787	6652	6975	7184	7301	7579	6976
Inkomstskattesats	20,0	21,0	21,0	21,0	21,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	19,96
Statsandelar €/inv	1602	1634	1689	1836	1895	1830	1840	1939	1984	1951	1978	2531	2350	1996
Lånestock €/inv	2978	2829	2902	3506	3978	4194	4233	4238	3909	3855	4177	4015	4047	3448
Årsbidrag €/inv	121	494	231	-13	193	85	117	303	565	135	18	627	547	739
Årsbidrag % av avskrivningarna	61	220	100	-6	74	38	56	137	249	58	7,6	237,3	203,1	170
Periodens över-/underskott milj. euro	-1,61	7,96	0,0	-7,3	16,6	-3,96	-2,59	2,3	9,4	-2,69	-6,17	9,99	7,63	
Ackumulerade underskott €/inv	-892	-614	-616	-873	-298	-437	-499	-419	-84	-182	-407	-44	+233	+2293

Ur statistiken ovan kan konstateras Raseborgs ekonomiska utveckling samt återspeglas och jämföras med genomsnittliga uppgifter för hela landet 2020. Gällande verksamhetskostnaderna kan noteras att de mätt per invånare fortsatt öka och även överskrider landets genomsnitt. Vidare kan i jämförelse med hela landets genomsnittliga siffror lyftas fram stadens skattesats som överstiger landets genomsnitt drygt två procentenheter och lånestocken per invånare som är något högre än landets genomsnitt. Stadens goda resultat de två senaste åren återspeglas i en vändning av det ackumulerade underskottet till ett överskott i bokslutet för 2021. I en jämförelse av de ackumulerade överskotten kan man konstatera att stadens överskott per invånare fortfarande ligger betydligt under det nationella genomsnittet.

Sammantaget kan konstateras Raseborgs nyckeltal fortfarande på flera punkter är klart sämre än landets medeltal. Med bokslutet 2021 har man dock avvärjt det omedelbara hotet om att klassas som kriskommun. Ovanstående nyckeltal visar att den nedåtgående trenden i stadens ekonomi har vänt under 2020 och 2021. Revisionsnämnden betonar dock att man bör uppmärksamma de engångsposter som orsakats av coronapandemin och beakta dessa vid analysen av resultaten för dessa räkenskapsperioder. Enligt revisionsnämnden kräver en fortsatt positiv ekonomisk utveckling anpassningsåtgärder, strukture reformer och noggrann ekonomiförvaltning när coronastöden upphör.

4.2 Balansering av ekonomin enligt med kommunallagen

Kriterierna för att balansera ekonomin har ändrats sedan början av 2022, de nya kriterierna gäller för nyckeltalen för räkenskapsåren 2020 och 2021 i bokslutet för 2021.

Kriterierna i 118 § kommunallagen är:

- 1) förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i kommunens koncernresultaträkning är under 80 procent
- 2) kommunens inkomstskattesats är minst 2,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för alla kommuner
- 3) beloppet av lån och hyresansvar per invånare i kommunens koncernbokslut överskrider det genomsnittliga beloppet av lån och hyresansvar i alla kommuners koncernbokslut med minst 50 procent
- 4) koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8

För Raseborgs del är det ovannämnda nyckeltalen 2020–2021:

Nyckeltal	2020	2021	Landet (2020)
1) Årsbidrag i % av avskrivningarna, konc	186 %	166,3 %	147 %
2) Inkomstskattesats	22 %	22 %	19,96 %
3) Lånstock inkl. hyresansvar €/inv, konc	6 022 €	5 932 €	8 765 €
4) Låneskötselbidrag, konc	1,8	1,4	1,3

Ur sammanställningen kan konstateras att i bokslutet för år 2021 överskrider endast nyckeltalet för punkten 2 gränserna som framöver anges i Kommunallagens 118 §.

Revisionsnämnden rekommenderar en aktiv ekonomistyrning och -uppföljning samt strukturella åtgärder för att upprätthålla den goda resultatutvecklingen.

5 Personalen

Raseborg har fastställt en personalstrategi för åren 2018–2021. Den nya personalstrategin kommer att slutföras när stadens nya strategi är klar. I slutet av 2021 hade staden 1 960 anställda vilket är en ökning med 76 personer jämfört med året innan (1 884). Sjukfrånvaron 2021 16,7 dagar per person och utgör en ökning jämfört 17 dagar år 2020. Revisionsnämnden ser positivt på utvecklingen av sjukfrånvaron. Under året har en personalenkät utförts. Svarsprocenten var 60 % år 2021 och därmed på samma nivå som året innan. Revisionsnämnden konstaterar med tillfredsställelse att antalet olycksfall i arbetet har minskat till 100 från 250.

6 Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för räkenskapsperioden var ett överskott om 7,6 milj. euro jämfört med +2,2 milj. euro i den ändrade budgeten och +0,3 milj. euro i den ursprungliga budgeten. De främsta orsakerna till den positiva budgetavvikelsen är skatteintäkterna som överskred budgeten med 4 milj. euro och statens stödåtgärder till kommunerna för hanteringen av Corona-pandemin. Stöder för Raseborg var i 4 milj. euroklassen. Det ackumulerade överskottet i bokslutet 2021 är 6,4milj. euro, vilket betyder att stadens ekonomi enligt kommunlagen är i jämvikt och hotet att bli en kriskommun har avvärijts.

Stadens verksamhetsbidrag var -173,2 milj. euro mot -179,0 milj. euro i den ändrade budgeten som underskreds således med 5,8 milj. euro. Överskridningar av nettokostnader noteras inom Vård i hemmet och stödtjänster 134 tusen euro (1,4%), Dygnet runt boende 234 tusen euro (1,8%) och Sysselsättningstjänster 116 tusen euro (2,7%). Specialsjukvårdens/Bet.andel och övriga specialsjukvårdens utfall var 2,1 milj. euro bättre än beräknat, Mätning- och fastighetsbildningen 0,94 milj. euro bättre än beräknat och Utrymmesförvaltningen 0,31 milj. euro bättre än beräknat.

Investeringarna var budgeterade till 12,5 milj. euro(netto) medan utfallet blev 10,5 milj. euro och därmed 2 milj. euro under budget.

Stadens lånebörda är därmed vid bokslutet 2021 4 047 €/inv och är 599 € högre än landets medeltal 3 448 €/inv (2020). Koncernens lånebörda vid slutet av året var 5 093 €/inv, medan landets genomsnitt var 7 457 €/inv år 2020.

Med resultatet för räkenskapsåret 2021 har de ackumulerade underskotten i stadens balansräkning täckts resulterande i ett ackumulerat överskott om 6,4 miljoner euro. Det omedelbara hotet om att klassas som kriskommun har därmed undvikits. Revisionsnämnden betonar dock att man bör uppmärksamma de engångsposter som orsakats av coronapandemin och beakta dessa vid analysen av resultaten för dessa räkenskapsperioder. Enligt revisionsnämnden kräver en fortsatt positiv ekonomisk utveckling anpassningsåtgärder, strukturreformer och noggrann ekonomistyrning när coronastöden upphör.

Den nuvarande ekonomiplanen för 2022–2024 visar en ökning av ackumulerade överskott i balansräkningen under planperioden, alltså är ekonomiplanen i balans enligt kommunallagen.

7 Underskrifter

Raseborg 10.5.2022

Reija Mettovaara

Ragna-Lise Karlsson

Ann-Christine Forsell

Ann-Katrin Bender

Pirjo Rautiainen

Lennart Nybergh

Jussi Karhila

Janne Lönnqvist

Tatu Tyni

Följande handlingar har undertecknats den 16 maj 2022

Utvärderingsberättelse 2021 slutlig.pdf

(497707 byte)
SHA-512: 3f657046e4e639787b946271e1449e25cdcb2
40525de3642c08a1ab371c05ff973559e5d11034aa4856f
3f0b1793d0ed0d10fa62d12e5247738f640f9304f99

Arviointikertomus 2021 lopullinen.pdf

(314351 byte)
SHA-512: 098bc0f349007a18292b0112619d2e4760eadb
85c1af0d5a72770a760b941124c000a82581122c1d132d3
f956c90edab15ca2584d1867193450a663c1c39081b2e

Underskrifter

2022-05-11 11:41:05 (CET)

Reija Kristiina Mettovaara, Raseborgs stad / Raaseporin kaupunki

mettovaara.reija@gmail.com
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-11 14:34:47 (CET)

Ragna-Lise Lilian Karlsson, Raseborgs stad/Raaseporin kaupunki

ragnalisk@gmail.com
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-11 17:53:41 (CET)

Ann-Katrin Linda Bender, Raseborgs stad/Raaseporin kaupunki

ankibender@gmail.com
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-11 16:38:08 (CET)

Ann-Christine Forsell, Raseborgs stad/Raaseporin kaupunki

aforsell@surfinet.fi
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-12 06:52:22 (CET)

Tatu Esa Santeri Tyni, Raseborgs stad/ Raaseporin kaupunki

tatu@tallityn.com
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-11 21:31:47 (CET)

Jussi Vesa Karhila, Raseborgs stad/ Raaseporin kaupunki

jussi.karhila@suppes.fi
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-16 18:47:32 (CET)

Janne Michael Lönnqvist, Raseborgs stad/ Raaseporin kaupunki

zassanjanne@gmail.com
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-11 09:58:27 (CET)

Lennart Kristian Nybergh, Raseborgs stad/ Raaseporin kaupunki

lennart.nybergh@gmail.com
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

2022-05-11 15:57:53 (CET)

Pirjo Raila Annikki Rautiainen, Raseborgs stad/ Raaseporin kaupunkipirjo.raila@gmail.com
Undertecknat med e-legitimation (Finnish Trust Network)

Undertecknandet intygas av Assently

Utvärderingsberättelse 2021 slutlig Verifiera aktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.
Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>SHA-512:
30d1e0856c8efafbd9b8a0277e122hcc8cf1b977bd9bca767f1d9f557bf363869ad205bcc4c2300077a7f0fe2590c27d3ae1160c7f79aa8958c1040n7ac38ec**Om detta kvitto**

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014). En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskrivnen underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB (org. nr. 556628-6442, Hålländargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige).